

03 — Не припиняй, любове, свій політ (із книги "Якщо вже так судилося мені...")

Олександр Грязнов

* * *

Не припиняй, любове, свій політ,
Поринувши в байдужість і буденність.
Згори вже краще в небі, мов болід,
Від пристрасті, що майже навіженість.

Так страшно, впавши, втратити права
На дивній світ, що ти мені відкрила!
Погасли очі, стерлися слова,
Але любов ще не згорнула крила.

Не здатний я сказати щось нове.
Сиджу, руками голову підперши.
Не знаю — хто кого переживе,
Та все одно хотів би вмерти першим.

Не припиняй, любове, свій політ!
Без тебе спорожніє білий світ.

* * *

Дозволь мені, хоча б на ніч,
Ніч із суботи,
Забути, скинути із пліч
Літа й турботи.

І шепотіть дозволь мені
Аж до світання
Ці запізнілі і смішні
Мої зізнання:

Коли ми вдвох, лиш я і ти, —
Не треба раю.
З тобою разом шлях крутий
Я подолаю.

Якщо ж я буду оддалік
В тяжку хвилину,
Знай, що люблю тебе навек
І не покину.

* * *

Люби мене! Люби завжди.
Люби у щасті і у горі.
Люби без пам'яті і жди,
Як ждуть блукаючих у морі.

Люби і почуття своє
Не дозволяй зганьбити бруду.
Люби мене таким, як є,
Бо кращим я уже не буду.

* * *

Не розумію я тебе,
Моя насмішувата доле!
Глузливе слово серце коле,
А як не коле, то шкребе.
А ти кепкуєш жартома
З глибоких зморщок на обличчі,
З радикуліту в передпліччі,
З бажань юнацьких. Та дарма,
Яким би зовні я не був,
Ще знайдеться снага і сила,
Щоб вітер юності напнув
Мої обшарпані вітрила.

* * *

Удвох на дачі. Надвечір'я.
Робота вже не до снаги.
Лягають тіні на подвір'я
І сутеніє навкруги.

Котилось сонце і пропало,
Мов збилося десь на манівці.
Чи то у лісі заблукало,
Чи то втопилось у ріці?

Прозора ніч на землю сходить
З небес, протертих до дірок,
Де срібний місяць верховодить
Один ватагою зірок.

Спитати хочеться поради
У молодого пестуна,
Бо я не можу дати ради,
Хоча у мене ти одна.

* * *

Чому це знов нервує твій
Коханий чоловічок?
Життя подружнє — то двобій
Характерів і звичок.

Хвалити господа, чи ні
(Відкриті ще питання),
Що ти колись знайшла в мені
Об'єкт для виховання?

І ти не шкодувала сил,
Вела і направляла,
Усе життя на свій копил
Мене переробляла.

Стомила вже. Прийшло аби ж
Примирення в двобою.
Та плюнь на мене і облиш!
Залиш самим собою.

* * *

Пусти й пробач! Твоє тепло
На мене ллється прямовисно,
А я безсилий. Як назло,
Зробилось байдуже і прісно.

Лиш світла, лагідна журба
Прийшла до мене з розумінням,
Що безнадійна боротьба
Поміж любов'ю і старінням.

У цій нерівній боротьбі
Любов, як свічка, догоріла
І залишила по собі
Спустошеність душі і тіла.

* * *

Відцвіли в душі червоні маки.
Докоряй, але не зненавидь,
Що слова любові і подяки
Розучився вголос говорить.

Почуття — не тема для розмови,
Краще я мовчатиму про них:
Стерлися слова, немов підкови
На копитах коней вороних.

* * *

Не нагадуй ніколи про вік,
Бо душа не бажає змиритись,
Що міліє життя, мов потік,
Що давно нам пора вгомонитись.

Наші долі не варті жалю.
Дням щасливим вже втратила лік ти.
Я тебе, як не дивно, люблю,
Хоч між нами постійно конфлікти.

* * *

Ми старіємо. Виросли діти.
Що ж виходить: любити не слід?
Не старайся мене остудити:
"Доки, діду, смішитимеш світ?"

Що мені до стороннього суду,
Незворушливий ангеле мій?
Я інакшим ніколи не буду,
Зрозумій, зрозумій, зрозумій!

* * *

Ніщо без сліду не мине:
Ні ревнощі, ні зайва чарка.

Слід залишає кожна сварка
І кожне слово запальне.

Чому ж ти не відвернеш злість
Від найдорожчої людини?
Чому недоброї години
Тебе розкаяння не з'їсть?

Та після сварки кожен раз
Ти сам би ніяково стер ці
Нові подряпини на серці
Від незаслужених образ.

* * *

Ти мене тримаєш оддалік,
На роботі днюєш і ночуєш.
То дарма, що я твій чоловік:
Хоч кричи, ти крику не почуєш.

У житті ти ніби на посту:
Дуже принципова й послідовна.
Кажуть, що лікують глухоту.
Глухота ж душі — невиліковна.

* * *

Хоч не завжди ми розуміли
Свої взаємні почуття,
Думки — тим більше, все ж зуміли
Прожити разом півжиття.
Воно текло, а жар кохання,
Що зігрівав так довго нас,
Укрився попелом пізнання,
Перегорів і майже згас.
Немає слів. Байдужі очі.
Тим часом в голову мені
Приходять висновки пророчі
І, правду кажучи, сумні:
Що наша внутрішня несхожість,
Коли любов — нечастий гість,
Переростає у ворожість,
У роздратованість і злість;

Що нам обом набридли ролі,
Які обрали ми колись.
Чи винен я, що наші долі
В недобрий час переплелись?

* * *

Шукаємо тепла і розуміння,
Хоч світ перевернувся шкереберть
І втіхою для кожного створіння
Лишилась всіх урівнююча смерть.

Шукаємо тепла, як звірі взимку,
Шукаємо душі, що вірить в нас.
А я не сподівався на підтримку.
Любив, та бачив правду без прикрас:

Що ти не зрозумієш, хоч умри я,
Чому мені потрібне те тепло?
Єднання душ — то нездійсненна мрія.
Його у нас з тобою не було.

* * *

Які між нами перепони?
Яка безодня пролягла,
Коли Ньютонові закони
Й небесні зближують тіла?

Вклоняюсь тим законам вдячно
За неухильне їх кермо,
Хоч ми з тобою необачно
Шляхами різними йдемо.

Не залишаючи орбіти,
Самотнє серце може теж
І сподіватись, і любити.
Хай тільки інколи, та все ж...

* * *

Даремно,— кажу собі я,-
Від ближніх чекати підтримки.
У кожного доля своя,

А з нею і вибрики, й примхи.

Терпимості краще навчись.
У людях відчувши потребу,
Достукайся до них, докричись
Та, врешті, зроби хоч що-небудь.

Врятуй, поверни, надолуж
Прогаяних літ незворотність!
Жахлива роз'єднаність душ.
Самотність, самотність, самотність.

* * *

Я вірив серцю і любові.
Гадав — не буде їй кінця,
Як неоглядності Дніпровій,
Або фантазії митця.

Та все дарма. Міліє річка,
Себе вичерпує талант.
Пройшла любов, лишилась звичка.
І це — не гірший варіант.

* * *

Пробач, моя осіння айстро,
Що не здобув належних вмінь
У спілкуванні. Не зазнайство —
Причина непорозумінь.
У велелюдності суспільства
Душа самотня і смутна.
І щонайменшого насильства
Не здатна витерпіть вона.
Мов квітка білої лілеї,
Душа у пуп'янку дріма.
Не треба тиснути на неї —
Вона розкриється сама.

* * *

На фотографіях колишніх
Відкривши наново тебе,
Сиджу у роздумах невітишних,

Дивлюсь у дзеркало рябе.

Про старість думка передчасна,
Та сум у серці защемів,
Бо справді, ти була прекрасна,
А я цього не розумів.

* * *

За щастям не варто іти в казино,
Ловити азарта примару.
Я вдячний, що доля страшенно давно
З тобою звела нас у пару.

Та доля примхлива. Якби ж то знаття,
Що дійдемо разом до краю!
Я виграв тебе у рулетку життя
І більше ніколи не граю.

* * *

Відстань від мене, безнадіє!
В життя свавільно не втручайсь.
Любов ще світить, хоч не гріє,
Неначе сонце в пізній час.

А так не хочеться, до речі,
Рокам прожитим знати лік!
Уже не полудень, а вечір
Символізує справжній вік.

Та крізь невмиване віконце,
Крізь безнадію самоти
Світи, моє вечірнє сонце,
Недовго, тьмяно, та світи!

* * *

Між нами все вже сказано. Живи
Як знаєш, як захочеш, як зумієш.
Я певен: ти не схилиш голови,
Якщо, приміром, раптом овдовієш.
Не те, щоб ти байдужою була,
Та волі почуттям ти не давала.

По-перше: діти, родичі, діла,
А решта вже й мені перепадала.
Ні, я не каюсь, що обрав тебе.
Не кара ти моя, а нагорода.
І добровільно втрачена свобода
Таємним жалем серце не шкребе.
Та й досі ти, як в роки молоді,
То вкрай нестерпна, то безмежно мила.
Чи був би я щасливішим тоді,
Коли б мене ти справді розуміла?

* * *

Сімейне щастя не надмірне,
Скупі й постійні почуття.
Неначе сонце надвечірнє,
Додолу котиться життя,
Життя звичайне, пріснувате,
Без потрясінь і боротьби.
Нема за чим і жалкувати,
А серце рветься від журби.

* * *

Яким непередбаченим причинам
Завдячує появою сім'я?
Усе могло піти інакшим чином,
Якби з тобою не зустрівся я.
Сьогодні навіть важко уявити,
Що випадок вирішував усе.
Та стався він, і народились діти.
Дасть бог — онуків бусол принесе.

* * *

Чи то вже бог розпорядився,
Чи так безмірно повезло?
Щасливчик той, хто народився,
Хоч шансів майже не було!

Свого зачаття загадковість
Ми не спроможні осягти:
Це ж неймовірна випадковість,
Що народився саме ти!

І от, немов так мало бути,
Ти виграш свій картаєш сам
Словами, повними отрути...
Та краще б дякував батькам!

* * *

Ще довго дерево стоїть,
Коли гілки його всихають.
Під вітром листя не шумить,
Пташки на ньому не співають.

Отак і я на схилі днів
Не чую вже дитячих звуків:
Бог дарував мені синів,
Та не дає ніяк онуків.

* * *

Вже вщухли серця поривання,
Давно вже вирости сини,
А я в засліпленні кохання
Не помічаю сивини.

Не жінку, впевнену й сміливу,
Що вже чимало досягла,
Люблю ту дівчину вродливу,
Якою ти колись була...

* * *

Чи правда, що трапляються жінки
(Не матері, звичайно, а дружини),
Жінки, чийй любові завдяки
Обранцям їх скоряються вершини?

Комусь, можливо, справді повезло
У лихоманці творчого горіння,
Потребам і обставинам назло,
Знайти в душі дружини розуміння.

А я відчув на власному горбі
Нерозуміння прояви сердиті.
Не завдяки, а всупереч тобі

Я щось таки зробив на цьому світі.

* * *

Коли раптово може статись
Сімейна сварка чи біда,
Так сумно й добре повертатись
До материнського гнізда.

Там все незмінне, все так само
Від пса у будці до курей.
Чекай, чекай на мене, мамо,
Не замикай своїх дверей!

І до знайомого одвірка
Я прихилюсь о тій порі,
Коли на небі перша зірка
Засвітить свічку угорі.

* * *

Є в тебе дім; подітись є куди,
Коли хвороба сили підтинає.
І плин життя, немов потік води,
Цей острівець маленький огинає.

Нечасто радість сходить на поріг,
Давно не зазирала безтурботність.
Єдиний друг, що зрадити не міг,
Постійна, ненав'язлива самотність.

Бо щастя в дім, що смуток огорнув,
Не принесеш, як воду у відерці.
Ще день, неначе промінь, промайнув,
Іще лишилась позначка на серці.

* * *

З тобою ми вже не плекаєм
Ні планів, ані спільних мрій.
Все більше ми не співпадаєм,
Усе частіше різнобій.

Не ті уже бажання й змога,

Любовний запал тихо здох.
І мучить нас якась тривога,
Коли лишаємось удвох.

Її причина найпростіша,
Бо розумієш ти сама:
Біда, коли у хаті тиша,
Та тільки злагоди нема.

На що наш дивний шлюб подібний –
Оці відносини сумні –
Якщо тобі я не потрібний
І непотрібна ти мені?

* * *

Минулось, відболіло, відпекло;
Вже пізно сподіватись і чекати.
Водою поміж пальців протекло
Життя, колись бурхливе і строкате.

Любовна лихоманка нас трясє,
Свої проблеми нам дарують діти.
Є старість, є нужда, та гірш за все,
Коли немає задля чого жити.

* * *

Ми розумні, доки не пече нам.
Уяви – для прикладу – собі,
Що чужа кохана й наречена
Заступила сонце і тобі.

Божевілля, хвилювання трясця
І рішуча, неповторна мить.
Маєш право ухопити щастя?
Зробиш, як обов'язок велить?

Утечеш за море пароплавом,
Чи, чужу, пригорнеш до грудей?
Вибір між обов'язком і правом —
Головна ділема для людей.

* * *

У твоєму саду,
де гілки обважніли від яблук,
Де лиш сонце і тиша,
де зовсім не чути людей,
Я хотів би спочить,
як пошарпаний штормом кораблик
Спочиває в порту,
попускавши вітрила із рей.

У твоєму саду,
де висока трава зеленіє,
Де одні чорнобривці
до осені вперто цвітуть,
Я хотів би спочить
від безумства, що скрізь шаленіє,
Наодинці з природою
тихо закінчивши путь.

Та не може людина
обрати останній притулок,
Передбачити щастя,
відчути завчасно біду.
І коли я піду,
ти не плач, а постав краще вулик,
Де хотів я довіку
лежати в твоєму саду.

* * *

Прийшла мені мелодія вві сні,
Мелодія прекрасна і печальна,
Висока і прозора, мов криштальна,
Що нібито лунала вдалині.

І стало вільно й хороше мені,
Немов за нею вслід і я злітаю...
Прийшла колись мелодія вві сні,
Якої я уже не пам'ятаю.

* * *

У плавнях всохли комиші,

Трава пожовкла.
Замовкла музика в душі,
Навік замовкла.

Сіріють сутінки, мрячить,
Гризе турбота,
Та ще здається, що звучить
Остання нота...